מה הפקנו מההפקה?

רפלקציה ולמידה אישית מההפקות

מאת: דלית שמיר-גלמן,
כישורי חיים וערכים
בהוראת התיאטרון

ליווי וייעוץ: הלה שבו – שפ"י

פאזה מספר 6

הפקות י"א וי"ב נמצאות לקראת סיום או שהסתיימו.
התהליך כלל יצירתיות, העזה והתפתחות אישית, אך גם התקפי חרדה, לחצים, מתחים ורגעי משבר.
אנו יודעים שמעבר לתוצר האמנותי שהפיקו, התלמידים למדו **שיעור לחיים**. אך לא תמיד אנו יודעים לתת שמות לשיעור הזה - לחוויות, לתחושות, לקשיים ולהצלחות.

ליווינו אותם כברת דרך. אפשר ורצוי "ללכת צעד נוסף" - לסייע להם **להגדיר** את חוויותיהם, ו**לסכם לעצמם** לאילו הישגים הגיעו ומה עליהם עוד לשפר, בהקשר של **כישורי חיים וערכים**.
זו דרך מצוינת ללמד אותם להסתכל קדימה, אל הפקות אחרות - ואל המשך החיים.

מטרות בתחום כישורי החיים:

פיתוח יכולת להתבוננות פנימית –אינטרוספקטיבית

הכרה בחוזקות ובהתפתחות האישית בתהליך היצירה

מטרות בתחום התיאטרון:

יצירת דימוי בימתי לתחושה ולחוויה

- מהלך ההוראה:

חלק ראשון: שיח –

רפלקציה אישית, זוגית וכיתתית

- החלק הראשון מתחיל במליאה, ולאחר מכן עוברים לרפלקציה אישית ולשיח בזוגות
- לבסוף חוזרים לשיח ולפעילות במליאה

שלב 1: סיעור מוחות במליאה

- מבקשים מהתלמידים להציף נושאים, מצבים ומיקרים שנוגעים לחוויות אישיות ובין-אישיות שחוו בהפקה, כמו: חלוקת תפקידים, היעדרות מחזרות, אי לקיחת אחריות, שיתוף פעולה, לצעוק ולהתפרץ על כולם, להרגיע...
- בדאי לערוך רשימה של הדברים שנאמרים.

המשך שלב 1: הגדרת כישורי חיים

- מתוך כל אלו, שואלים: **אילו כישורי חיים ומיומנויות עלו בהפקה? לאילו מיומנויות הייתם זקוקים?** מתוך התשובות מנסחים **כישורי חיים עיקריים**:
- **<u>כישורים תוך אישיים</u>**: לקיחת אחריות, מימוש יכולות,

  ויסות עצמי וניהול בעסים, גמישות מחשבתית

- **<u>ניהול עצמי</u>**: תכנון זמן וסדרי עדיפויות, עצמאות בתפקיד, פתרון בעיות, התמודדות עם לחצים

- **<u>כישורים בין אישיים</u>**: הקשבה, ויתור, אסרטיביות, עבודת צוות

- **לרשימה מלאה של כישורי חיים, מסמך של שפ"י - השירות הפסיכולוגי הייעוצי:**

https://docs.google.com/document/d/1OI4H335qeScRTvysb7BmixJkzUhgO2ib/edit?usp=sharing&ouid=106376965472267233496&rtpof=true&sd=true

שלב 2: רפלקציה אישית-עצמית

- כל תלמיד/ה מקבל/ת את רשימת כישורי החיים שבאו לידי ביטוי בהפקה (נמצאת בשקופית הקודמת)
- וכן פתקיות/מדבקות בשלושה צבעים, שכל אחד מהם מסמל מספר מ-1 עד 3.
- (על הצבעים להיות זהים עבור כל תלמידי הכיתה)
- התלמידים מדביקים ליד **כל אחד מכישורי החיים** פתקית או מדבקה, על פי הדרך שבה הם מעריכים את עצמם בתקופת ההפקות: מצוין, בינוני, פחות טוב.

כך נוצר "גיליון הערכה אישי".

כישורי חיים שעלו בשיחה עם כיתה יא בעירוני ה' מודיעין בעקבות המיני הפקות:

מיומנויות תיאטרוניות	כישורים תוך אישיים	כישורים בין אישיים
פרויקציה	העזה	תמיכה הדדית
דיקציה	לפרוץ את הגבולות שלי	אחריות משותפת
העמקה וחקר	יצירתיות	התחשבות
בימוי	להתמודד עם תקיעות	שיתוף ברעיונות
משחק	בטחון עצמי	
לשחק את הדמות	מוטיבציה	
יכולת אילתור	חוסר ויתור	
	אנרגיה	
	יוזמה	
	עצמאות	
	לקיחת אחריות	
	עמידה בזמנים	

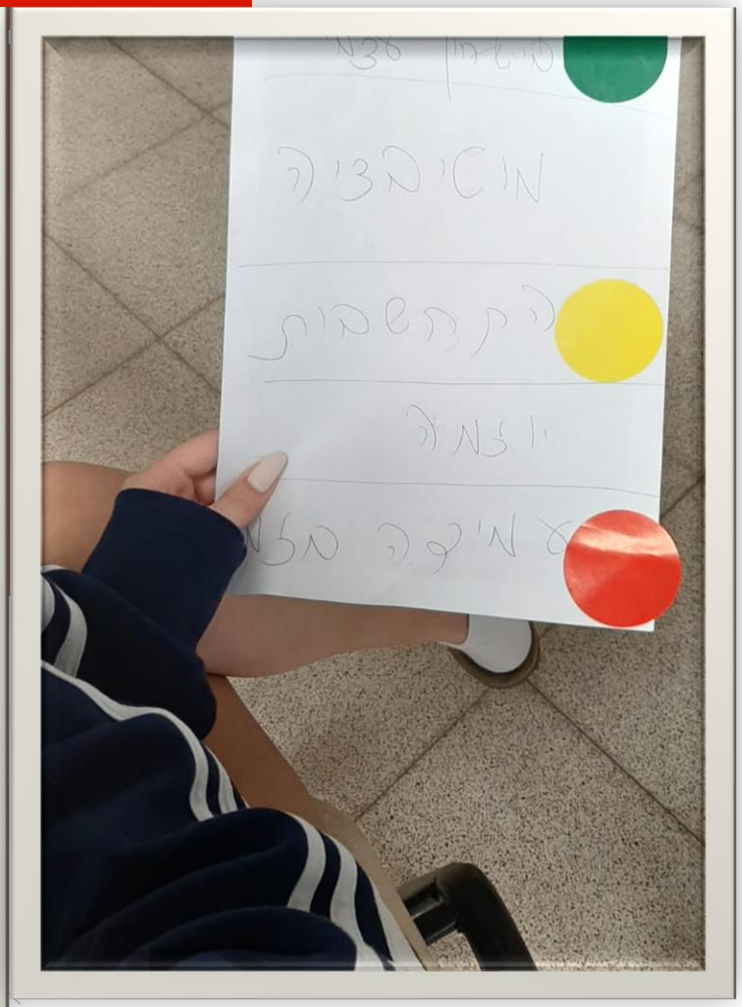

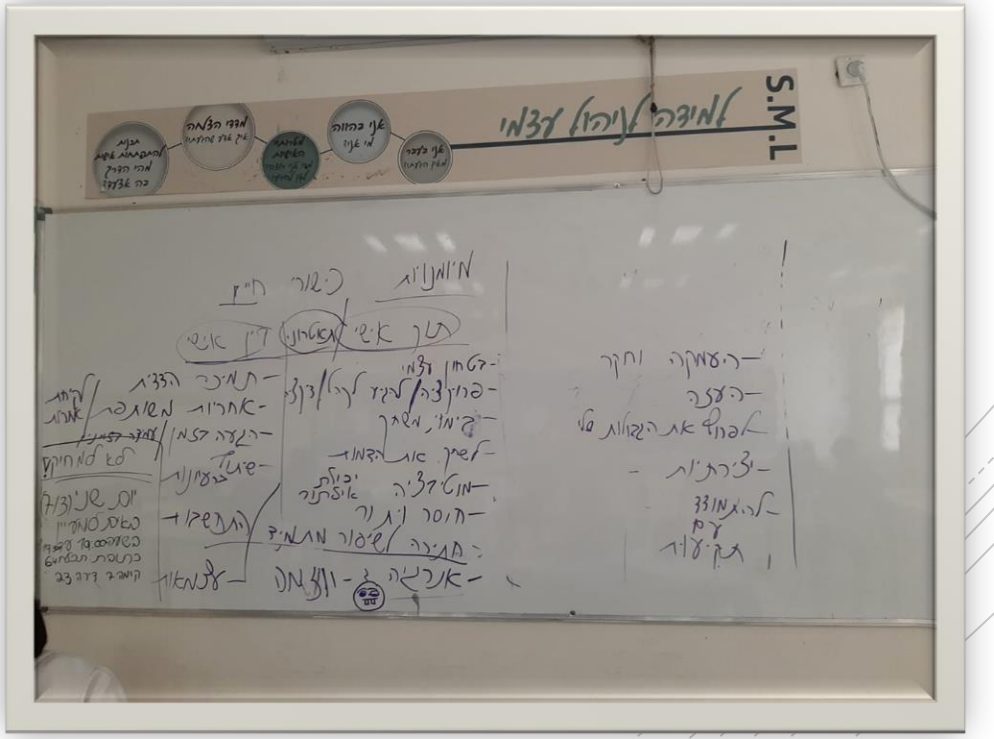

שלב 3: שיח בזוגות

- לאחר מילוי השאלון, התלמידים משוחחים בזוגות:
- שתפו את בן הזוג בתחום אחד שבו נתתם לעצמכם ציון גבוה/פחות גבוה
- איך הרגשתם במתן הציון העצמי? האם גיליתם על עצמכם משהו חדש?
- כיצד ניתן לדעתכם לשפר את התחום הטעון שיפור?
- אילו ערכים באו לידי ביטוי בהתנהלותכם? או לא?
- **(ערכים לדוגמה: כבוד, אחריות, קבלה עצמית, חברות, שיתופיות).**

- **שלב 4: מה למדנו מהתהליך?**
- **כישורי חיים וערכים**

- משתפים במליאה בתובנות מהשיח הזוגי:
- מה למדתי מתהליך ההפקות? מה למדתי על עצמי?
- מה למדתי מהשיח בזוג?
- **חשוב לחזור על שמות כישורי החיים**. ההמשגה תאפשר לתלמידים לבחון את עצמם בהמשך באותם תחומים.
- **הנה מספר ערכים: כבוד, אחריות, קבלה עצמית,**

  חברות, יצירתיות, יוזמה, שוויון

אלו ערכים באו לידי ביטוי בהפקות? אלו חשובים בעיניכם? אלו תאמצו כערכים מובילים בפרויקט הבא שתעשו?

- האם התובנות שגיליתם על עצמכם יוכלו לסייע לכם בתחומים אחרים? כיצד?

המשך שלב 4: חוזקות קבוצתיות

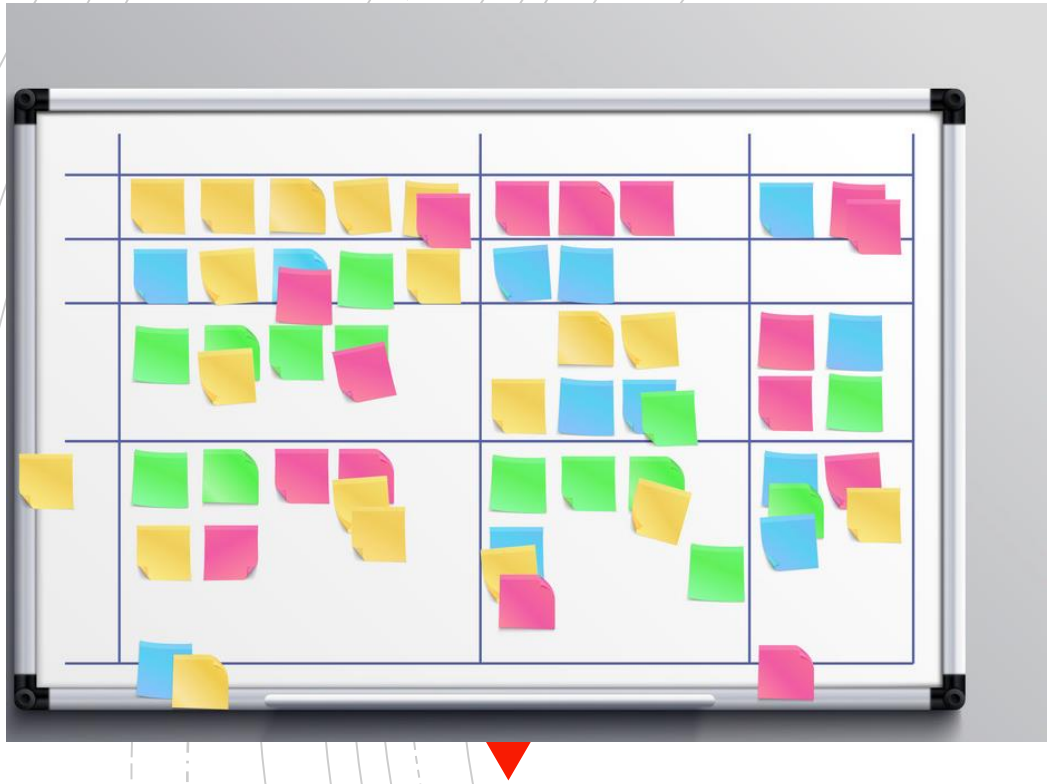

- ניתן לעשות "**פריסת חוזקות ואתגרים ביתתית**":
  - לכתוב את כישורי החיים על בריסטולים, וכל אחד שם את המדבקה "בצבע שלו" על כל כישור. לפי צבעי המדבקות ניתן לראות את הפריסה הביתתית:
  - אילו תחומים הם מצטיינים ברמה הביתתית - והביתה כלל הצטיינה? באלו פחות? האם הדבר בא לידי ביטוי בהפקות?
  - איך אפשר לעשות אחרת בפעם הבאה?
  - כדאי לגזור מכך מטרות אופרטיביות ורעיונות ליישום

הצעה למיטיבי לכת: חוזקות במתנה

- ההצעה הבאה מתאימה רק לכיתות שבהן השיח הכיתתי הוא מפרגן ומאפשר.

אז ניתן להעניק בסיום התרגיל "זר חוזקות" לאחרים:

- התלמידים יכולים לציין כישורי חיים שבהם הצטיינו חברים מהכיתה.
- **אם בוחרים בפעילות זו, חשוב לשים לב שאין תלמידים שנותרים מאחור ולא מקבלים חיזוק.**

- **מהלך ההוראה:**

חלק שני: דימוי בימתי

- מתחלקים לזוגות או שלשות. בהשראת השיחה שהתקיימה, כל קבוצה מציגה דימוי בימתי חזותי או תנועתי לחוויית ההפקה המשותפת.
- ניתן להיעזר בבדים או צעיפים. למשל: הצעיפים מייצגים תחילה את החופש היצירתי, אחר כך הם הופכים לחגורה חונקת ובסוף לזר פרחים.
- אפשרות נוספת - בונים סצנה שמציגה שימוש בחוזקות שהתגלו בסיטואציות אחרות.
- מציגים את הדימויים והסצנות במליאה ומשוחחים על משמעותם לצופים

מה הושג בתחום פיתוח כישורי החיים?

התבוננות פנימית, שיח ושיום (מתן שם) לכישורי החיים והערכים שבאו לידי ביטוי בהפקות – הן החוזקות והן הנקודות החלשות

מבט לעתיד וניסוח הדרכים שבהן נוכל להשתמש בחוזקות ולתקן את הטעון שיפור

מה הושג בתחום התיאטרון?

יצירת דימוי לתחושה או תהליך, תמצות החוויה לרגע חזותי או תנועתי

שיח על ההשראה שמעורר דימוי מופשט, והדרך שבה הוא מעורר מחשבה והתבוננות פנימית גם בקרב הצופים.

- **לתשומת הלב:**

- חשוב לתת מקום לקשיים שעלו ולהקשיב להם.
- יחד עם זה חשוב **להדגיש ולחזק את הכוחות שהתגלו, ולהתייחס לחוויית התלמידים כתהליך של למידה, העצמה והתפתחות אישית.**
- חשוב לשים לב לתלמידים שמגלים מצוקה אמיתית ולהיעזר באנשי מקצוע.

זו הזדמנות לעצור ולהתגאות

בעבודה החשובה שאנו עושים.ות

על הבמה, בכיתה ובלב התלמידים.ות

- **רעיונות ותגובות? למייל** dalitsg@gmail.com